

Джурило А.П.
кандидат педагогічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України
dzhurylo.ap@gmail.com

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ УЧНЯМ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Перед освітянами у всіх країнах світу постає все більше завдань, одне з яких – сприяння інклюзивній освіті для учнів з особливими освітніми потребами (далі – ООП). Здатність виконувати таке надскладне завдання передбачає низку компетентностей, яких вчителі не набувають у достатній мірі під час первинної освіти, особливо з огляду на стрімке розширення знань у сфері викладання та навчання учнів з ООП. З огляду на це, вчителі мають регулярно брати участь у заходах з безперервного професійного навчання.

Франція, Німеччина, Данія та Шотландія є прикладами країн передової практики, чії законодавчі норми чітко визначають професійний розвиток вчителів і пропонують різноманітні навчальні програми та методи.

За мету ставиться проаналізувати систему та програми професійного розвитку, які дають змогу вчителям підвищити свою компетентність у роботі з учнями з ООП у Французькій Республіці.

Підготовка вчителів у Франції включає трирічну програму бакалаврського навчання та додаткову дворічну програму підготовки вчителів MEEF – *Métiers de l'Enseignement, de l'Éducation et de la Formation*, яка поєднує теоретичне навчання та практичну роботу в класах під керівництвом університетських професорів. MEEF пропонує вчителям спеціалізацію в галузі інклюзивної освіти (наприклад, INSPE – *Institut national supérieur du professorat et de l'éducation, Université de Nantes*). Після первинної освіти вчителі у Франції можуть відвідувати різні тренінги для вчителів з питань ООП [1].

Підготовка вчителів у Франції детально регламентується та визначається законом «Про школу довіри», який передбачає, що вчителі повинні присвячувати 18 годин навчального року педагогічному консультуванню та підтримці і 9 годин професійному розвитку [2]. Крім того, освіта та підготовка вчителів для розвитку та вдосконалення компетентностей, необхідних для роботи з учнями з ООП, також регулюється Законом про адаптацію до школи та навчання учнів з інвалідністю. Підготовка вчителів у Франції визначається Національним планом підготовки, на основі якого місцеві адміністративні округи створюють Академічний план безперервної підготовки. Одна частина якого присвячена просуванню інклюзивної шкільної політики, включаючи 13 тем, пов'язаних з інклюзивною освітою [6].

Хоча Французька Республіка поділена на департаменти, вся країна є дуже централізованою, як і органи, відповідальні за прийняття рішень щодо професійного розвитку вчителів. Однак кожне рішення реалізується

підрозділами в регіонах, департаментах, округах, кантонах, містах і муніципалітетах.

Навіть під час первинної освіти вчителі проходять підготовку до роботи з учнями з ООП, відвідуючи шестигодинний модуль, присвячений інклюзії. Вчителям також пропонується спеціалізація з інклюзії під час другого року навчання в аспірантурі. Методи навчання, що використовуються в програмах первинної освіти, – це презентації, експерименти, спостереження, критичний огляд, спільне та кооперативне навчання, дослідницька діяльність, аналіз практики, а також створення та використання цифрового робочого місця.

Існують структуровані програми з професійною сертифікацією, які є особливо популярними, такі як Сертифікат професійної придатності до інклюзивних освітніх практик (CAPPEI) та університетська магістерська програма. Такі програми включають підготовку вчителів до роботи з учнями з різними видами ООП (когнітивні порушення, погане просторове та часове сприйняття, труднощі в усній та письмовій мові, порушення моторики, порушення сприйняття та уваги, порушення соціальної комунікації, порушення автономії, порушення слуху, порушення зору, розлади аутистичного спектру). Особливістю програми, розробленої Національним інститутом підготовки та досліджень у галузі освіти молоді з інвалідністю та адаптованого навчання (Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation inclusive), є заходи та методи навчання, що включають написання рефератів статей, аналіз конкретних випадків, аналіз документів та критичні огляди.

Варто згадати програму підготовки вчителів для роботи з учнями з ООП під назвою CAPPEI, яка складається з чотирьох курсів, організованих у вигляді модулів. Чотири курси тривають загалом 400 годин, протягом яких вчителі здобувають теоретичні основи навчання учнів з ООП, проходять вибіркові модулі, практичні заняття та націоналізацію програми. Програма CAPPEI включає три іспити, які охоплюють навчання учнів з ООП, рефлексивне навчання, презентацію та опрацювання документації, створеної на основі навчання учнів з особливими освітніми потребами, а також саморефлексію перед комісією щодо їхньої ролі та компетенцій в інклюзивній освіті [3].

Деякі форми професійного розвитку, що пропонуються навчальними та науково-дослідними інститутами в галузі інклюзивної освіти, є програмами вищої освіти, такими як університетська магістерська програма. Тривалість такої програми становить три тижні (загалом 105 годин). Для отримання диплома студент повинен скласти письмовий іспит під час кожної сесії та написати реферати статей, кейс-стаді, аналізи документів та критичний огляд. Також ці ж інститути пропонують численні навчальні курси для вчителів та експертів-партнерів, які працюють зі учнями з ООП в школах [4].

Окрім того, вчителі у Франції мають можливість професійного розвитку через онлайн-платформи Eduscol (Cap école inclusive) Міністерства національної освіти, молоді та спорту. Такі платформи призначені для надання інструментів для оцінки та вивчення потреб учнів з ООП та для індивідуалізації методики та змісту відповідно до точно визначених ООП. Ці платформи також

організують навчання (наприклад, тема: «Робота з учнями з синдромом дефіциту уваги») та пропонують найближчі програми навчання для вчителів у їхньому географічному регіоні [5].

Підсумовуючи слід зазначити у Франції існує чітка та детальна правова база, на якій побудована вся система професійної підготовки та розвитку педагогів. Рамкові рішення приймаються на національному рівні, тоді як конкретні правові норми та виконання місцевих і національних рішень регулюються наглядовими органами на місцевому рівні. Важливо підкреслити значний потенціал первинної освіти у підготовці вчителів до роботи з дітьми з ООП, який реалізується через обов'язкові та факультативні курси, а також через можливу спеціалізацію. Різноманітність змісту, типів, організаторів програм, платформ, викладачів, методів навчання та форм викладання враховує інтереси та потенціал усіх вчителів, яких готують до роботи з учнями з ООП.

Література

1. Institut national supérieur du professorat et de l'éducation – Université de Nantes. Master Métiers de l'enseignement, de l'éducation et de la formation (MEEF), 1er degré. Université de Nantes.
2. Journal officiel de la République française, 0174. (2019). LOI n° 2019-791 du 26 juillet 2019 pour une école de la confiance [Law on School of Trust].
3. Le Bulletin officiel de l'éducation nationale. (2017). Circulaire relative à la formation professionnelle spécialisée et au certificat d'aptitude professionnelle aux pratiques de l'éducation inclusive (CAPPEI), 7.
4. Formation Continue – Catalogue 2020/2021. (2020). Handicap et besoins éducatifs particuliers – Accompagnement, Accessibilité, Scolarisation. L'institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés.
5. Ministère de l'éducation nationale de la jeunesse et des sports. (2020a, September). Eduscol – informer et accompagner les professionnels de l'éducation.
6. Ministère de l'éducation nationale de la jeunesse et des sports. (2020b). Plan national de formation (PNF).

Ming Ding

Postgraduate student of the Department of Social Work and Social Pedagogy
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
1055701688@qq.com

GAMING TECHNOLOGIES IN TRAINING FUTURE MANAGERS

Nowadays, the quality of education is a key issue in developing human potential in Ukraine, which is why the education system is focused on training competitive specialists. Researchers note that the goals set for higher education can only be achieved through a creative approach to the organization of the educational process (O. Dolzhenkov, L. Lepak, L. Pyrozhenko, O. Pometun, O. Soroka, and others).

The state of the global and regional economies today requires competent managers with developed leadership qualities and high motivation for management. Meanwhile, the organizational forms, methods, and means of training in institutions of various levels of accreditation, in particular, institutions of higher professional education, are more oriented toward the normative model of a specialist-manager,